

125 de ani de la inaugurarea primei clădiri a TEATRULUI NAȚIONAL DIN BUCUREȘTI

■ CONSTANTIN
MACIUCA

Primus inter pares

Sărbătoarea Naționalului bucureștean este o sărbătoare a culturii și a artei românești, pentru că, de-a lungul a 125 de ani, această instituție teatrală, cea dintâi între egalele ei, a cuprins, în intensele combustii artistice ale spectacolelor, marile tensiuni sociale și politice care au marcat traiectoria propășirii poporului nostru. De la primul spectacol prezentat în sfârșitul de decembrie al anului 1852 și pînă la recenta premieră, Teatrul Național a fost călăuzit de ideea polară că scena, prin imensa ei forță de șoc, are menirea să identifice conștiința spectatorilor cu conștiința destinului istoric al națiunii. Meritul său de seamă este de a fi înțeles că dimensiunea națională a activității poate fi dobîndită numai prin cuprinderea în viața scenei a marilor probleme și adevăruri ale societății, că autenticitatea artistică și adeziunea maselor se cîștigă numai revelînd, cu fidelitate și cu talent, originalitatea de gînd, de simțire și de faptă a colectivității. Să recunoaștem că operele dramatice fundamentale și-au impus valoarea, frîgînd uneori, în trecut, adversitățile spectatorilor din loji, prin aportul decisiv al primei scene, care, slujind dramaturgia originală cu devotament și comprehensiune, a afirmat, în același timp, străbătînd intemperiiile influențelor și modelelor, un stil de interpretare marcat de timbrul particular al sensibilității artistice naționale. Pe coordonatele de continuitate ale acestei fecunde tradiții, fiecare generație de dramaturgi, actori, regizori a adăugat noi atribute personalității teatrului nostru, impunîndu-l, cu autoritate, ca o artă a cetății și, prin aceasta, ca o artă a lumii.

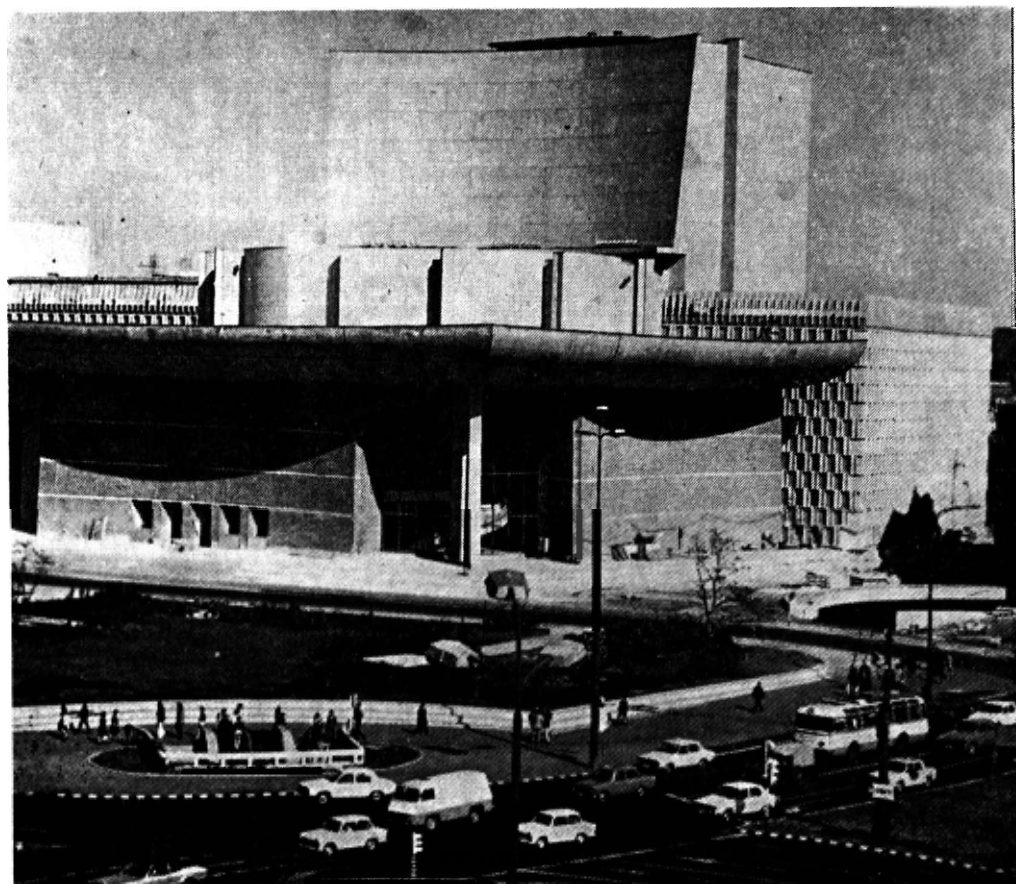
Activitatea desfășurată de Teatrul Național din București delimitează, pe spirala dezvoltării artei interpretative, o etapă de puternică înflorire, de remarcabile succese, înregistrate, în primul rînd, pe teritoriul, diversificat tematic și stilistic, al dramaturgiei românești. Piesele definitorii ale dramaturgiei din trecut, aparținînd lui V. Alecsandri, B. P. Hasdeu, A. Davila, B. Delavrancea, M. Sorbul, I. Luca, T. Mușatescu, Al. Kirîțescu, M. Sebastian, V. I. Popa, G. M. Zamfirescu, Camil Petrescu ș.a., fac parte din repertoriul

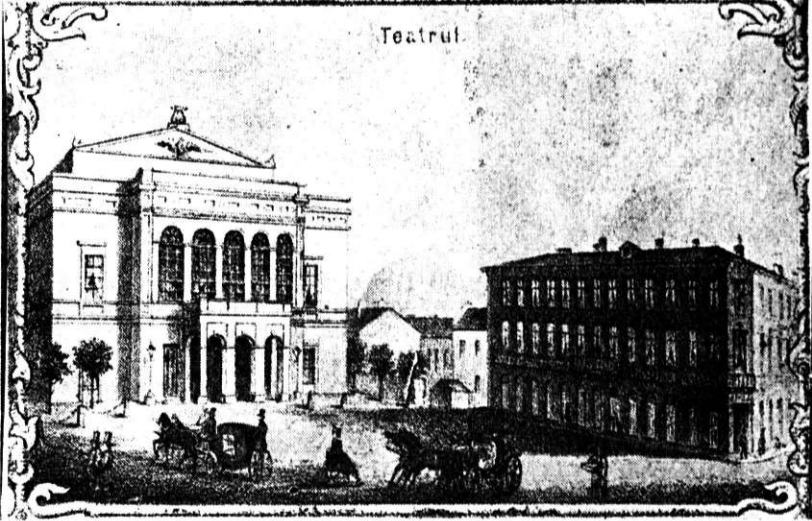
**20 DECEMBRIE 1973 — O DATA
MEMORABILĂ :** inaugurarea noii
clădiri a Teatrului Național.

Stînga, tovarășul Nicolae Ceaușescu
taie panglica inaugurală în seara
primei ridicări de cortină.

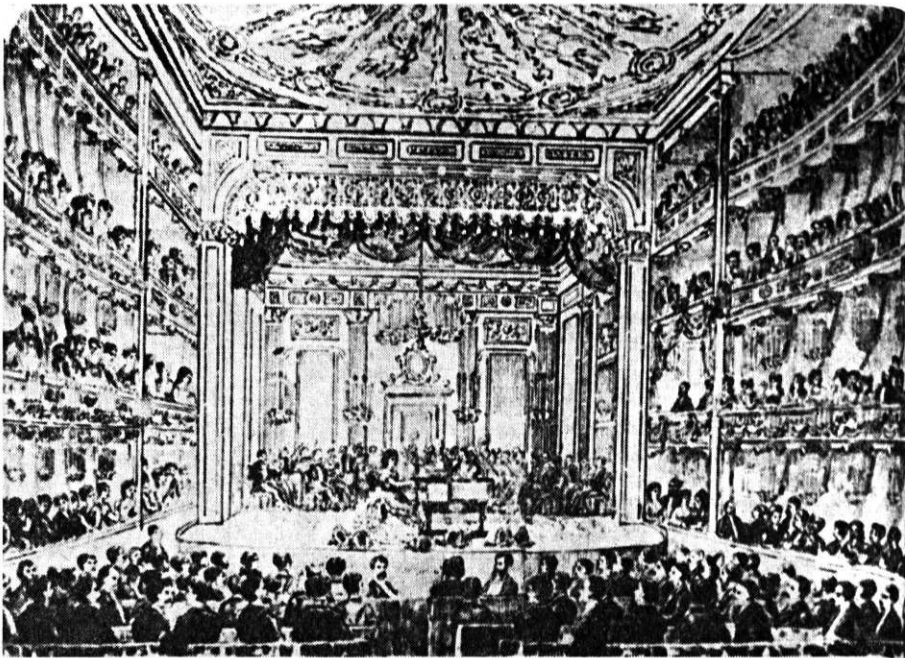
Jos, fațada teatrului.

Teatrul.

1852, Teatrul cel Mare, devenit in 1875 Teatrul Național

Carol Popp de Szathmary : spectacol la Teatrul cel Mare

August 1944 : Teatrul Național incendiat de bombele naziste

permanent al Naționalului, prilejuind montări și interpretări memorabile. Cele mai de seamă realizări, în ultimele decenii, Teatrul Național le-a obținut, însă, mai ales în susținerea procesului de ecloziune a dramaturgiei contemporane. Piesele de referință, care fac parte din vasta cronică artistică a edificării României socialiste, semnate de Aurel Baranga, Eugen Barbu, Lucia Demetrius, Paul Everac, Mihnea Gheorghiu, Horia Lovinescu, Al. Voitin etc., au fost jucate cu succes durabil, în fața unui public ce și-a modificat radical structura. Repertoriul a fost deschis, în același timp, cu generozitate și cu încredere, pieselor unor scriitori din generațiile mai tinere, ca D. R. Popescu, D. Tărchilă, I. Naghiu, L. Teodorescu, C. Marcu Loneanu, evidențiind implicarea plină de răspundere a Naționalului în acțiunea de propulsare a dramaturgiei, în care răsună grav, semnificativ, glasul contemporaneității socialiste. Abolind prejudecata altor instituții similare, potrivit căreia un teatru național trebuie să opteze numai pentru valorile omologate, Naționalul bucureștean își justifică rațiunea de a fi asumându-și sarcina de a descoperi noi talente, de a consacra noi opere, favorizând continua expansiune a unui climat de efervescență creatoare.

Ostil osificării clasicizante, teatrului muzeal, acceptând tradiția ca un cadru permeabil inovației, exercitându-și programatic funcția de școală a artei interpretative, Teatrul Național a prilejuit debutul, în compania marilor capete de afiș, multor tineri, azi, ei înșiși personalități de prestigiu ale teatrului nostru.

Redimensionând tradiția de profund angajament social, în perspectiva și la cotele superioare ale cerințelor unei societăți ce situează arta și cultura în centrul sistemului de valori spirituale, teatrul sărbătorit se afirmă pregnant ca o sursă fecundă, iradiantă, de civilizație și de artă socialistă. În această supremă calitate și demnitate a Teatrului Național sînt implicate covârșitoare obligații de viitor, privind intensificarea contribuției la procesul de modelare a conștiinței socialiste, de transformare a acesteia într-un factor activ de acțiune socială. Trăim certitudinea că toate aceste îndatoriri vor fi împlinite de Teatrul Național, fiindcă el are vocația, marea vocație de a urma cu statornicie idealurile călăuzitoare ale națiunii noastre, care se îndreaptă sigur, ferm, spre orizonturile solare ale devenirii sale comuniste.

